

Mój kalkulator to tylko część rozwiązania Jak (nie) używać kalkulatora...

- 4x4
- 180-99 miejsc nadal dostępnych
- Dżinsy za pół ceny €~~150~~

Nie ma potrzeby zbytnio się zastanawiać, o ile ma się pod ręką kalkulator (lub telefon komórkowy). Maszyny, aplikacje i sztuczna inteligencja są częścią naszego życia codziennego – a w przyszłości prawdopodobnie będą jeszcze bardziej powszechne. To oznacza, że musimy być z nimi na bieżąco, używać ich, gdy zachodzi taka potrzeba, a przede wszystkim zachować krytyczne i refleksyjne podejście, gdy z nich korzystamy.

Wprowadzenie: „Mój kalkulator to tylko część rozwiązania?”

Kontekst
Sytuacje z życia codziennego

Kiedy używać kalkulatora, a kiedy używać myślenia?

Umiejętności wyższego rzędu
Analizowanie sytuacji
Rozwiązywanie problemów

Treści
Ilość i liczba
Korzystanie z umiejętności cyfrowych

Grupa docelowa (osoby posiadające niezbędne umiejętności i kompetencje)
Dorośli posiadający podstawowe umiejętności arytmetyczne (i cyfrowe)
Dorośli chcący analizować swoje zachowania w codziennym życiu

Dyspozycje
Pewność siebie
Trudności matematyczne

Efekty kształcenia
Refleksja nad wykorzystaniem umiejętności/instrumentów cyfrowych
Umiejętna dywersyfikacja sposobów

Informacje szczegółowe

Treści	Ilość i liczba, w zależności od wiedzy wstępnej uczniów. Korzystanie z umiejętności cyfrowych w sposób sensowny i użyteczny. Krytyczna ocena rozwiązań cyfrowych. Szacowanie i przybliżone obliczenia.
Grupa docelowa	Dorośli posiadający podstawowe umiejętności arytmetyczne (i cyfrowe). Dorośli gotowi do refleksji nad swoim codziennym zachowaniem w kontekście korzystania albo z urządzeń cyfrowych, albo umiejętności myślenia przy podejmowaniu (podstawowych) decyzji numerycznych.
Cele kształcenia	Praktyczne umiejętności matematyczne wykorzystywane w życiu codziennym.
Czas	Przybliżona liczba zajęć to 5
Materiały i zasoby	Kalkulator Arkusze pracy (patrz załącznik) Opcjonalnie: narzędzia cyfrowe
Wielkość grupy	Okolo 10 uczniów
Opis problemu	Wielu uczniów nie zdaje sobie sprawy, że kalkulator nie może zastąpić podstawowych umiejętności matematycznych. Wyniki uzyskane na przykład z kalkulatora często są akceptowane jako poprawne i prawdziwe bez refleksji i krytycznego myślenia. Szacowanie i obliczenia umysłowe są niezbędnymi narzędziami w matematyce życia codziennego.
Pytania robocze	Czy często używasz kalkulatora/swego telefonu komórkowego? W jakich sytuacjach korzystasz z takiego urządzenia? Czy uważasz, że to użycie zawsze jest konieczne? Czy kontrolujesz rozwiązania, które urządzenie podaje? Jak możemy kontrolować te rozwiązania, korzystając z naszego umysłu? Czego potrzebujemy, aby właściwie korzystać z kalkulatora?
Efekty kształcenia	Uczniowie korzystają z oszacowań i przybliżonych obliczeń. Uczniowie rozpoznają ograniczenia obliczeń przy pomocy urządzeń. Uczniowie przenoszą umiejętności do życia osobistego i prywatnego.
Odniesienie do Krajowej Ramy Kwalifikacji	Opcjonalne (decyzja kraju)

Plan pracy

Czas (zajęć)	Opis działań/ćwiczeń	Materiały	Informacje metodyczne i dydaktyczne
10'	<p>1. Odkrywanie Aktywacja i umieszczenie uczniów w sytuacji: Dyskusja na temat celu i korzyści używania kalkulatora, wyjaśniająca, że kalkulator jest przydatnym narzędziem do szybkiego wykonywania skomplikowanych obliczeń, ale nie obejmuje wszystkich aspektów myślenia matematycznego.</p>	Opcjonalnie: kalkulator do demonstracji	<p>HITS (High Impact Teaching Strategies) obejmuje:</p> <p>Zadawanie pytań</p> <p>Strukturyzowanie lekcji</p> <p>Strategie metakognitywne</p>
40' +	<p>2a. Inicjowanie Podaj wskazówki dotyczące sprawdzania wyników kalkulatora za pomocą oszacowań (zaokrąglanie, używanie dziesiątek zamiast dziewiątek lub ósemek, używanie dzielenia – przez 2, 10 itp.) oraz obliczeń przybliżonych. Uczniowie zostaną poproszeni o decyzje w ciągu kilku sekund, czy obliczenie jest prawidłowe czy nie/ które obliczenie jest prawidłowe, korzystając z wyżej wymienionych strategii.</p> <p>Przykład: Spadek w wysokości 12.430 euro musi zostać podzielony między 9 spadkobierców. Każdy dostaje 1.381,11 euro. Czy jest to poprawna odpowiedź? lub Spadek w wysokości 12.430 euro musi zostać podzielony między 9 spadkobierców. Każdy dostaje</p> <p>a) € 1.381,11 b) € 138,11 c) € 1.211,11</p>	W zależności od wiedzy wstępnej uczniów, te strategie można rozwijać lub wspierać za pomocą materiałów Montessori, wizualizacji ułamków i innych narzędzi.	<p>HITS (High Impact Teaching Strategies) obejmuje:</p> <p>Ustalanie celów i prezentacja zadań demonstracyjnych</p> <p>Aktywacja poznawcza</p> <p>Uczenie zespołowe</p>
30'	<p>2b. Inicjowanie Wyzwanie: Mózg vs. kalkulator</p> <p>Uczniowie angażują się w wyzwanie w parach, gdzie jeden partner korzysta z kalkulatora, a drugi nie. Zadania są rozwiązywane po kolei, a za każdym razem notuje się, czy obliczenia umysłowe czy kalkulator są szybsze. W rundzie informacji zwrotnej</p>	Arkusze z zadaniami do tej części znajdują się w załączniku 1. Alternatywnie, te zadania można także umieścić w prezentacji cyfrowej, na przykład na platformie Kahoot!	<p>Praca w parach</p> <p>HITS (High Impact Teaching Strategies) obejmuje:</p> <p>Uczenie zespołowe</p> <p>Strategie metakognitywne</p> <p>Informacja zwrotna</p>

	<p>omawiane są wyniki i rezultaty.</p> <p>Tę fazę można wprowadzić poprzez dyskusję na temat założeń, jakie mają uczniowie.</p>		
50'	<p>3. Rozwinięcie</p> <p>Uczniom są przydzielane zadania obejmujące różne koncepcje matematyczne (zgodnie z ich poziomem i umiejętnościami), które wymagają np. zrozumienia podstawowych operacji arytmetycznych, obliczeń ułamków, procentów lub rozwiązywania równań. Poprzez dyskusję i rozwiązywanie takich zadań, uczniowie zdadzą sobie sprawę, że kalkulator nie zastąpi podstawowych umiejętności matematycznych w tych zadaniach.</p> <p>Co najmniej jedno zadanie jest prezentowane jako zadanie demonstracyjne.</p>	<p>Różne zadania do omówienia i rozwiązania znajdują się w załączniku 2, gdzie przedstawiono pewne sugestie do wyboru, dostosowania i rozszerzenia zgodnie z sugestią nauczyciela i uczniów.</p>	<p>HITS (High Impact Teaching Strategies) obejmuje:</p> <p>Uczenie zespołowe</p> <p>Strategie metakognitywne</p> <p>Informacja zwrotna</p>
	<p>4. Uzasadnienie</p> <p>Refleksja i dyskusja: Uczniowie podsumowują swoje doświadczenia i wnioski. Nauczyciele i uczniowie podkreślają, że kalkulator i inne urządzenia są przydatne, ale nie muszą być używane w sposób bezkrytyczny. Tylko osoba kompetentna w dziedzinie matematyki jest w stanie prawidłowo i efektywnie korzystać z kalkulatora.</p> <p>Uczniowie czują się zdatni do właściwego korzystania z kalkulatora.</p>		<p>Rozmowy o matematyce</p> <p>HITS (High Impact Teaching Strategies) obejmuje:</p> <p>Pytania</p> <p>Informacja zwrotna</p>

Sugestie dla nauczyciela

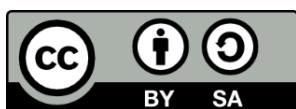
Przedstawiony przykład powinien być traktowany jako materiał wzorcowy i inspirujący, prezentujący wytyczne mogące być w różny sposób dostosowane do konkretnej grupy uczniów lub ucznia z określonymi wymaganiami.

W praktyce, scenariusz zajęć może być dostosowany w następujący sposób:

- Czas trwania i indywidualizacja: Jak już wspomniano wcześniej, wsparcie grupy uczniów lub części grupy może być konieczne, jeśli nie rozwinęli jeszcze odpowiednich strategii szacowań lub przybliżonych obliczeń. W takim przypadku zdecydowanie zaleca się wykorzystanie materiałów wizualizacyjnych.
- Poziom trudności: Szczególnie zadania przykładowe przedstawione w załączniku 2 muszą być ściśle dostosowane do kompetencji i umiejętności uczniów. Można pracować nad tematem prawidłowego korzystania z kalkulatora w ramach bardzo różnych poziomów umiejętności matematycznych, ale oczywiście ważne jest, aby nauczyciel wybrał i opracował odpowiednie zadania dla swojej grupy uczniów.

Nasze działania edukacyjne mają na celu, aby umiejętności numeryczne nie były tylko zapamiętywane, ale przede wszystkim praktykowane i funkcjonalnie wykorzystywane przez uczniów w życiu codziennym i/lub sytuacjach zawodowych. Dlatego zaleca się wdrożenie idei HITS (skutecznych strategii nauczania) tak szeroko i często, jak to możliwe:

- Praca z rzeczywistym i autentycznym materiałem, który uczniowie rozpoznają w codziennych sytuacjach życiowych. Oznacza to także, że uczniowie powinni korzystać z urządzeń, które normalnie używają w swoim codziennym życiu (kalkulator, telefon komórkowy lub inne).
- Zadawanie uczniom pytań i pozwalanie im na samodzielnie stawianie pytań. Może to być kluczowe, aby omówić kwestie dotyczące umiejętności liczenia: tematy, konteksty i liczby. W zależności od indywidualnych umiejętności w zakresie arytmetyki, uczniowie będą mieli bardzo różne punkty widzenia, jeśli chodzi o pytanie, czy obliczenia wspomagane urządzeniem mają sens w konkretnej sytuacji. Te różne opinie i punkty widzenia mogą prowadzić do bogatych dyskusji.
- Zastanowienie się nad możliwymi sposobami transferu wiedzy. Nauczyciele powinni umożliwić uczniom przenoszenie doświadczeń i wniosków z tej lekcji do ich osobistego życia codziennego, oferując konkretne możliwości zastosowania (np. oszacowanie kwoty zakupów w supermarkecie).

Załącznik 1

Arkusz pracy „Mózg kontra kalkulator” (faza 2b)

mózg
kontra
kalkulator

Kalkulator może pomóc w szybkim rozwiązywaniu obliczeń. Ale czy zawsze warto go używać?

Spróbuj tego z partnerem – jeden korzysta z kalkulatora, a drugi nie:

Które zadania można obliczyć szybciej z/bez kalkulatora?

Zaznacz zadania rozwiązane bez użycia kalkulatora na zielono, a te z kalkulatorem na czerwono.

zielony/ czerwony		zielony/ czerwony	
☐	$6 * 7 =$	☐	$85\,458 + 51\,149 =$
☐	$183 + 299 =$	☐	$92\,585 - 21\,585 =$
☐	$18\,648 + 84\,572 =$	☐	$3 + 854\,591 =$
☐	$107\,440 / 84\,572 =$	☐	$524 * 99 =$
☐	$84\,584 - 84\,000 =$	☐	$32\,154 + 9\,584 =$
☐	$17 * 23 =$	☐	$85\,452 - 65\,245 =$
☐	$854\,587 - 1999 =$	☐	$11 * 36 =$
☐	$8\,545 / 5 =$	☐	$808\,201 / 899 =$
☐	$895\,700 / 100 =$	☐	$500\,000 - 250 =$
☐	$20 + 3 =$	☐	$18 / 3 =$

Załącznik 2

Różne zadania do omawiania i rozwiązania (faza 3)

Przykład 1: Obliczenia rabatu

Sklep oferuje 25% rabatu na wszystkie produkty. Uczniowie mają obliczyć cenę przed i po zniżce. Muszą zastosować obliczenia procentowe i mieć opanowane podstawowe operacje arytmetyczne.

Przykład 2: Obliczenia ułamkowe

Uczniowie mają rozwiązać zadanie, które wymaga obliczeń z ułamekami. Na przykład: Ciasto jest podzielone na 8 części, a osoba zjada $\frac{3}{8}$ ciasta. Uczniowie powinni obliczyć, ile ciasta pozostało. Rozumienie ułamków i rozwiązywanie operacji arytmetycznych z ułamekami jest niezbędne do rozwiązania tego zadania.

Przykład 3: Geometria

Uczniowie powinni rozwiązać problem geometryczny, na przykład obliczając pole lub obwód prostokątnej działki. Muszą zastosować odpowiednie wzory i umieć mnożyć i dodawać.

Przykład 4: Obliczenia procentowe

Uczniowie powinni rozwiązać zadanie, które wymaga obliczeń procentowych, na przykład obliczając napiwek w restauracji. Otrzymują łączną kwotę rachunku i muszą obliczyć określony procent jako napiwek. Do wykonania tego zadania potrzebne jest rozumienie procentów, mnożenie i dodawanie.

Przykład 4: Rozwiązywanie równań

Uczniowie powinni rozwiązać proste równanie, na przykład $2x + 5 = 13$. Muszą mieć opanowane podstawowe operacje arytmetyczne i zrozumieć zasady rozwiązywania równań, aby określić wartość x .

This material was produced in the Erasmusplus project **Numeracy in Practice**, projectnumber 2021-1-NL01-KA220-ADU-000 026 292. In this project, 11 partners in 11 countries worked together in designing, evaluating and improving the materials. All materials can be found on the website (www.cenf.eu).

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Asturia vzw

D!SORA